

Exteriörbeskrivning i Svenska Vorstehklubben

Vision/idé

De raser som ingår i klubbens åtagande ansågs när arbetet med exteriörbeskrivningarna inleddes som väldigt ojämna både när det gäller anatomi och hårlag. Att då beskriva hundarnas exteriör skulle ge ett instrument att använda som hjälp i avelsarbetet där både förtjänster och fel hos våra hundar analyseras och påvisas.

Syfte

Syftet med exteriörbeskrivningar är att bedöma hundarnas funktion utifrån rasstandarderna. Exteriörbeskrivningen syftar till att bedöma hundens anatomiska förutsättningar och bruksdetaljer för att klara de påfrestningar som våra allsidiga jakthundar kan komma att utsättas för vid arbete.

Mål

- Att exteriörbeskriva våra raser för att kunna kartlägga och utvärdera rasernas utveckling.
- Att förvalta och bibehålla utmärkta rastyper där även stor vikt sätts till bruksegenskaperna.
- Att ta fram standardiserade mätbara mått med sökbara data på exteriör för hjälp i avelsarbetet

Beskrivning av exteriörbeskrivning

När man beskriver exteriören hos en individ är det rasstandardens beskrivning av helhetsintryck som är utgångspunkt. Den bedöms efter FCI-standarderna som är fastställda i rasens hemland Tyskland. Hunden beskrivs utifrån form och hårlag som svarar mot de påfrestningar som hunden måste klara under jakt.

Under beskrivningen detaljgranskas hunden på 64 punkter från nos till svans. Allt från tänder till päls skärskådas av minst två personer varav minst en är exteriördomare. Man bedömer dessutom hundens alla tre gångarter (skritt, trav och galopp). Tidsåtgången är ungefär 20-30 minuter per hund. En hund kan med gott resultat beskrivas från 12 månaders ålder.

Exteriörbeskrivningen kan fungera som ett komplement till utställningar och kan ge en mer nyanserad bedömning av hundens exteriör kopplat till den uppgift och de påfrestningar som den kan komma att utsättas för vid arbete.

Vilka har nytta av exteriörbeskrivning och på vilket sätt?

Avelsansvariga inom SVK får med tiden ett underlag som kan användas för att ta fram statistik. Förhoppningsvis kan detta hjälpa uppfödare i val av avelsdjur.

Uppfödare kan ha nytta av materialet när man söker en täckhund till sin tik. Valpköpare kan möjligen men mer tveksamt, ha nytta av informationen inför val av uppfödare/valpkull/individ.

Hur och var sker beskrivning

Lokalavdelningarna kan arrangera exteriörbeskrivningar i samband med exempelvis MUH-beskrivningar eller vid annat tillfälle när medlemmar samlas. Uppfödare bör också ha möjlighet att arrangera exteriörbeskrivningar av en eller flera kullar. Det bör också i likhet

med särskilda prov vara möjligt att för enskild medlem att tillsammans med andra arrangera exteriörbeskrivning. Samma regelverk som för särskilda prov kan användas när det gäller anmälan till lokalavdelning. Dock bör man uppmärksamma att det kan vara svårt att planera för en exteriörbeskrivning med alltför kort framförhållning då många av beskrivarna tillika är exteriördomare och ofta är uppbokade långt i förväg.

Redovisning

Initialt var klubbens målsättning var att resultaten skulle lagras i en sökbar databas för att underlätta letandet efter lämpliga och passande avelsdjur. Det skulle också kunna underlätta arbetet med att hitta eventuella problem inom rasen som t ex dåliga pälsar, alltför tunga hundar, korta nosar etc. På så sätt undviker man att para två hundar med t ex samma fel. De beskrivningar som hittills är genomförda finns publicerade på klubbens webb och är i pdf-format och alltså inte sökbara enligt den intention som fanns när klubben startade arbetet med att exteriörbeskriva hundar. Det torde komma till omfattande kostnader om Lathunden och resultatdatabasen ska utvecklas mot att även resultat från exteriörbeskrivningarna ska läggas in där.¹

Mitt förslag är därför att man scannar in protokollen och lägger dem på webben. De blir inte möjligt att sortera egenskaper då men i dagsläget är det nog bästa alternativet.

Originalprotokollen från tidigare beskrivningar har jag inte kunnat ta del av men det är viktigt att alla originalprotokoll förvaras på ett säkert ställe. Förslagsvis kan varje lokalavdelning utse en person som ansvarar för att samla beskrivningsprotokollen, scanna dem och lämna över till person som kan lägga in dem på webben.

Beskrivningsprotokollen behöver anpassas till respektive ras, ett arbete som påbörjats.

Utbildning/rekrytering

En fortbildning för tidigare exteriörbeskrivare har hållits under 2014 och en introduktion i anatomi för nya intressenter. Åtta lokalavdelningar skickade deltagare till anatomiutbildningen som genomfördes i februari i år i Upplands Väsby. Nästa steg är att de som gått utbildningen, vid kommande exteriörbeskrivningar ska ges möjlighet att först gå som elev och därefter som aspirant. Det är den exteriördomare tillika beskrivare som utbildar de blivande beskrivarna i det praktiska beskrivningsmomenten som också är den som kan avgöra om en elev är mogen att gå vidare till aspirant likasom att avgöra om en aspirant är färdig exteriörbeskrivare.

Kostnader/intäkter

Sedan tidigare har priset för att beskriva sin hund varit 200 kr, det behöver höjas för att beskrivningarna ska bli kostnadsneutrala och möjligen inbringa en slant till lokalavdelningarna. Det är möjligt att anordna anatomiutbildningar på flera platser i landet vilket också klubben behöver prioritera för att kontinuerligt se till att nya beskrivare tillkommer. De personer som genomgått årets anatomiutbildning och ska praktisera som elev och sedermera aspirant kommer att rendera kostnader för respektive lokalavdelning men om det anordnas exteriörbeskrivningar inom lokalavdelningen blir inte kostnaden så stor. Det bör dock vara upp till varje lokalavdelning att besluta om hur man hanterar kostnaderna. Flera lokalavdelningar bekostar instruktörsutbildning för medlemmar i utbyte mot att personen ska

¹ Finns redovisat från Datakommitten.

hålla ett visst antal kurser och det bör vara möjligt att resonera på samma sätt när det gäller exteriörbeskrivningarna.

- Redovisning

Om redovisning skall ske i RDB och lathunden kan kostnaderna uppskattas till

- Programmera Lathunden 35''
- Programmera RDB 30''
- Publicering på hemsidan 5''
- Hantering av tidigare beskrivningar 5''
- Utbildning av beskrivare 60''. Lokalavdelningarnas kostnader tillkommer
- Olikheter mellan raserna kan ge högre kostnader

Barbro Åkesson
Exteriöransvarig

Huvudstyrelsens övervägande

En förutsättning för att nå målet med exteriörbeskrivning, att kunna kartlägga och utvärdera rasernas utveckling, krävs ett stort underlag av beskrivna hundar.

Ett litet antal av våra hundar beskrivs idag och det är oklart hur stor efterfrågan av exteriörbeskrivning kan bli. Utställningsverksamheten är väl etablerad och en exteriörbeskrivning är ett komplement till denna.

Vid domarkonferensen redovisades kravet på att höja lägsta utställningsmerit för jaktchampionat från Good till Very Good. Detta då ca 90 % av hundarna får Excellent eller Very Good vid officiella utställningar. Vi kan notera att vi har exteriört bra hundar.

För att kunna sprida information om resultaten av beskrivningarna och kunna analysera dessa krävs att redovisningen sker i Resultatdatabasen, RDB, och i Lathunden vilket är kostsamt.

Frågeställningen är då om en utbredd exteriörbedömning kommer att ge oss markant bättre hundar än vad vi har idag och om resultatet motsvara de ekonomiska insatser som krävs för ett helt utbyggt system.

Vi ser tre olika handlingsalternativ för den fortsatta verksamheten med exteriörbeskrivning:

1. Verksamheten marknadsförs så att ett stort antal hundar kan exteriörbeskrivas till gagn för aveln. Redovisningssystemet utvecklas så att all information blir sök- och analysbar samt tillgänglig. Detta innebär en kraftig ekonomisk satsning samt rekrytering av fler funktionärer.
2. Verksamheten fortsätter med beskrivning. Exteriörkommittén får huvudstyrelsens uppdrag att utvärdera verksamheten för slutligt ställningstagande. Tillsvidare sker redovisning av resultaten i en Excelmodell som på ett enkelt sätt kan göras tillgänglig.
3. Verksamheten avslutas då vi har bra hundar idag och utställningsverksamheten är tillräcklig för att ge underlag för bedömning av våra hundar

Huvudstyrelsens förslag

Verksamheten fortsätter med beskrivning. Exteriörkommittén får huvudstyrelsens uppdrag att utvärdera verksamheten för slutligt ställningstagande. Tillsvidare sker redovisning av resultaten i en Excelmodell som på ett enkelt sätt kan göras tillgänglig.